

Världsnaturfonden WWF
Ulriksdals Slott
170 81 Solna

Växel: 08 624 74 00
Direkt: 08 624 74 xx
Allmänt: info@wwf.se
username@wwf.se
www.wwf.se

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Per e-post li.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till li.fjr@regeringskansliet.se

Ulriksdal 6 maj 2026

WWFs remissvar angående En ny viltförvaltningslagstiftning, SOU 2025:125

Världsnaturfonden WWF (WWF) inkommer här med svar på remiss gällande En ny viltförvaltningslagstiftning, SOU 2025:125.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ser WWF positivt på större delen av utredningens förslag. Viltförvaltningslagstiftningen blir en modernare och tydligare lagstiftning än dagens jaktlagstiftning. En ny systematik med kapitel införs, nya termer och begrepp definieras, och lagstiftningen blir mer lättöverskådlig. Nya bestämmelser föreslås också för att Sverige ska kunna leva upp till kraven om rapportering enligt naturvårdsdirektiven, vilket WWF är positiva till.

WWF är dock kritiska mot vissa förslag som till exempel syftar till att förenkla förstörelse av bävers dammbyggnad samt förslag som syftar till en förenklad jakt på varg och järv.

3. En ny viltförvaltningslagstiftning

WWF ser positivt på utredningens ansats att ge förslag på en modern lagstiftning med tydligare struktur. Språket i förslaget är mer lättbegripligt och indelningen i kapitel är tydligare. Det är också positivt att en översyn har gjorts över valet mellan lag och förordning.

WWF tillstyrker att förslaget i 3.6.2 att förordningen om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungörn samt förordningen om viltförvaltningsdelegationer ska föras in i viltförvaltningslagstiftningen. En mer samlad lagstiftning skapar en bättre överblick.

4. Viltförvaltningens syfte

WWF instämmer i utredningens förslag i 4.2 att lagstiftningens syfte bör vara att bevara och främja de inhemska viltarterna, främja ett hållbart brukande av viltet som resurs samt begränsa skador och olägenheter orsakade av vilt, samt att dessa tre syften bör balanseras mot varandra så att skador minimeras samtidigt som viltet bevaras och främjas och kan brukas på ett hållbart sätt. WWF ser positivt på att utredningen, vid den närmare beskrivningen av innebörden av bevara och främja de inhemska viltarterna lyft livsmiljöperspektivet, åtgärder som kan behöva

göras för att främja vilt på lokal, regional och nationell nivå samt det hot som främmande invasiva arter kan utgöra.

5. Termer och definitioner

WWF tillstyrker utredningens förslag om fler och tydligare definitioner av begrepp inom viltlagstiftningen. Det leder till ökad tydlighet. WWF ser också positivt på att begreppen moderniserats, bland annat föreslås nya, moderna begrepp införas för de olika formerna av jakt som bättre beskriver vad syftet med jakten är, och olika grupper av viltarter definieras.

6. Genomförande av naturvårdsdirektiven

WWF avstyrker förslaget i 6.2 om förenklad populationsjakt på varg. I förslaget föreslås att populationsreglerande jakt på varg inte får försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för artens population i dess naturliga utbredningsområde. Vidare sägs i förslaget att populationsreglerande jakt på varg ska genomföras selektivt och under kontrollerade förhållanden. Kravet som idag finns gällande licensjakt på varg om att det ska saknas en annan lämplig lösning tas dock bort enligt förslaget, vilket även innebär att dagens krav på ett visst syfte med jakten försvinner. WWF gör bedömningen att vargen inte borde ha flyttats från bilaga 4 till bilaga 5 i art- och habitatdirektivet. Sverige får som medlemsstat behålla ett strängare skydd för vargen, vilket WWF anser att Sverige borde göra. WWF bedömer att populationsreglerande jakt på varg kan bedrivas under förutsättning att kriterier för gynnsam bevarandestatus är uppfyllda och populationen är tillräckligt stor, livskraftig och långsiktigt tryggad, samt att jakten är långsiktigt hållbar. Jaktbeslut ska ta hänsyn till populationsstorlek, bevarandestatus, genetisk status och olika intressen. Jakt ska bedrivas under bästa möjliga etiska former, både för de vilda djuren som jagas och för jakthundar. Vid osäker eller negativ populationsstatus ska försiktighetsprincipen vara vägledande i svensk miljö- och viltförvaltning. Det innebär att mänsklig påverkan bör begränsas om effekten på arten är oklar eller skadlig, särskilt för sårbara eller hotade arter. Om en anpassad lagstiftningen utifrån vargens förändrade skyddsstatus ska göras, anser WWF att utredningen landat väl i den föreslagna regleringen. Populationsreglerande jakt ska då genomföras selektivt och under kontrollerade förhållanden. WWF delar utredningens bedömning att det finns starka skäl för att skriva in dessa krav i författning, dels för att de hänger tätt samman med gynnsambevarandestatus, dels för att förenkla för myndigheterna vid deras bedömningar. Kraven hänger också väl samman med det system för jakt på varg som finns i Sverige idag.

WWF delar utredningens bedömning att kriterierna för skydds jakt på varg inte påverkas av vargens förändrade skyddsstatus.

WWF tillstyrker förslaget i 6.3 att den grundläggande regleringen om rovdjursförvaltningsområden och miniminivåer ska finnas i viltförvaltningslagen samt att miniminivåerna ska ses över minst vart sjätte år för respektive art. Förslaget innebär också att förslag på och beslut om miniminivåer inte får innebära att det nationella referensvärdet i fråga om populationsstorlek för gynnsam bevarandestatus för respektive art underskrids och behöver beakta arternas naturliga utbredningsområde. WWF delar den bedömningen. WWF tillstyrker också att regeringen ges bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om miniminivåer.

WWF tillstyrker förslaget i 6.4 att en rullstolsburen person med bestående rörelsehinder ska få genomföra jakt på allt vilt från ett stillastående motordrivet fordon. Förslaget innebär en mer likvärdig jakt för personer med bestående rörelsehinder. Som utredningen lyfter är jakt på vilda

fåglar från motordrivna fordon enligt en bokstavstolkning förbjuden enligt fågeldirektivet. WWF bedömer dock att syftet med fågeldirektivet inte äventyras av den föreslagna regleringen då det, som utredningen lyfter, rör sig om en mycket liten grupp jägare, jakten sannolikt är mindre effektiv än jakt som genomförs utan motordrivna fordon och jakten inte heller bedöms få annan påverkan på en population än den jakt som genomförs av en person som inte är rullstolsburen. WWF delar utredningens bedömning att det är av relevans att se till art- och habitatdirektivet där jakt inte är förbjuden från stillastående fordon och Bernkonventionen som förbjuder jakt från motordrivna fortskaffningsmedel i rörelse. Det talar för att rullstolsburna personer med bestående rörelsehinder torde kunna tillåtas jaga allt vilt, även fåglar, från stillastående motordrivna fordon.

WWF avstyrker förslaget i 6.5 att förstöra bävers dammbyggnad under perioden maj till september ska regleras som allmän jakt. Enligt förslaget ska det strängare kriteriet för beslut om skydds jakt tas bort när det handlar om att förstöra bävers dammbyggnad eller boplatser under oktober till april. WWF gör bedömningen att det med föreslagna ordning blir för enkelt att utan tillräckliga kunskapskrav riva bävers dammbyggnad, vilket WWF ser som problematiskt ur etisk synvinkel. Svensk rätt utgår från att vilt ska förvaltas så att onödigt lidande undviks. Att sänka kraven för skydds jaktliknande åtgärder, såsom att förstöra boplatser, riskerar därför att stå i konflikt med lagens grundläggande syfte. Bävern är starkt beroende av sina dammar och hyddor för både skydd och reproduktion. När dessa förstörs drabbar det inte bara en enskild individ utan hela familjegruppen. Ungar kan dö indirekt när de mister sitt skydd och sin tillgång till föda, samtidigt som de vuxna djuren utsätts för stress och tvingas lägga stora mängder energi på att återuppbygga eller flytta. Denna typ av påverkan leder till ett utdraget och svårkontrollerat lidande, som till skillnad från direkt jakt är svårt att både upptäcka och reglera. Just därför är det också svårare att förena med lagens krav på att minimera lidande. Om lagstiftningen dessutom signalerar att habitatförstörelse är en enklare eller mer lättillgänglig åtgärd än skydds jakt finns en påtaglig risk för en normförskjutning. Metoden kan då normaliseras och användas i allt större utsträckning, inte bara för bäver utan även för andra arter, vilket i förlängningen riskerar att urholka de djuretiska hänsyn som lagstiftningen är avsedd att upprätthålla.

WWF tillstyrker förslagen i 6.6, som bland annat handlar om att det i viltförvaltningslagen endast ska finnas den övergripande regleringen om skydds jakt på enskilds initiativ på annans jaktområde. Bilaga 4 till viltförvaltningsförordningen föreslås ges en ny struktur och delvis ändrad reglering. WWF gör bedömningen att de föreslagna ändringarna ger en tydligare systematik. Det är även positivt att justeringar föreslås för att anpassa kriterierna bättre till naturvårdsdirektiven, där implementeringen idag brister.

WWF tillstyrker förslaget i 6.7 att artskydds förordningens regler om fridlysning av vilt inte ska gälla för jakt eller andra åtgärder som genomförs med stöd av viltförvaltningslagen eller viltförvaltningsförordningen. En anpassning av artskydds förordningens fridlysningsregler till den nya viltförvaltningslagstiftningen bedöms adekvat.

7. Övriga ändringar som berör lagnivån

WWF tillstyrker förslagen i 7.1 att var och en ska visa viltet hänsyn, och att vilt ska kunna förföljas vid andra tillfällen än vid jakt som framgår av lagen eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. WWF tillstyrker även att länsstyrelsen ska ges möjlighet att vidta lämpliga åtgärder på någon annans fastighet i syfte att motverka att skador orsakas av björn, varg, trana, gäss eller svanar, samt att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska ges bemyndigande att meddela föreskrifter i enlighet med förslaget.

WWF tillstyrker förslagen i 7.1.2 gällande jaktens genomförande och eftersök vid jakt mm, förslaget i 7.1.3 att fastighetsägarens medgivande som huvudregel ska krävas för utsättning av vilt, samt förslaget i 7.2.1 att en bestämmelse som förtydligar när någon har jakträtt på väg ska införas i viltförvaltningslagen. WWF tillstyrker även förslagen i 7.3 gällande olika former av jakt och bemyndiganden om jakt och begränsningar av jakten.

WWF tillstyrker förslaget i 7.4 att jaktledare ska krävas vid populationsreglerande jakt på älg, kronhjort, björn, lodjur, järv och varg och att hen ska ansvara för att organisera jakten samt för att hålla sig uppdaterad om och in formerna jaktdeltagarna om tilldelning och säkerhet. WWF gör bedömningen att en jaktledare som ansvarar för att leda arbetet kan förväntas leda till bättre kontroll av tilldelning och att jakten genomförs på rätt sätt enligt beslutet. Det bidrar också till ökad säkerhet. Jakt kan innebära risker men genom att jaktledare informerar deltagarna om regler och säkerhetsrutiner minskar risken för olyckor och missförstånd. Samtidigt behåller varje jägare sitt eget ansvar att följa lagar och beslut, vilket innebär att ansvaret inte enbart läggs på jaktledaren.

Vidare tillstyrker WWF förslaget i 7.7.1 som innebär att motordrivna fortskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar inte får användas vid jakt, varken från eller med hjälp av. Det är av vikt, som utredningen föreslår, att regeringen får meddela undantag från förbudet samt att den myndighet som beslutar om en viss jakt ska få besluta om undantag från förbudet om det finns särskilda skäl. Den föreslagna bestämmelsen innebär en tydligare reglering av dagens uppräknade av olika situationer då motordrivna fortskaffningsmedel eller motordrivna anordningar inte får användas vid jakt. Samtidigt är det av vikt motordrivna fortskaffningsmedel och anordningar fortsatt kan användas vid viss jakt. Till exempel kan motordrivna anordningar vara effektiva i jakt på invasiva arter.

WWF tillstyrker förslagen i 7.8 att eftersök vid viltolycka får genomföras på annans jaktområde och att den myndighet eller uppdragstagare som genomför eftersök vid viltolycka ska ha rätt att genomföra de åtgärder som behövs för att viltet ska spåras upp, dödas och hanteras. WWF gör bedömning att den föreslagna bestämmelsen är viktig ur djurskyddsskäl för att minska viltets lidande.

WWF tillstyrker förslaget i 7.10 gällande skydds jakt på myndighets initiativ med stöd av lagen. Den föreslagna bestämmelsen utgör en tydligare reglering än den som finns i dagens jaktlagstiftning. WWF delar utredningens bedömning att dagens reglering inte tydligt omfattar vissa angelägna intressen som borde vara reglerade. I förslaget förtydligas till exempel regleringen av skydds jakt gällande främmande viltarter och hybrider.

WWF tillstyrker även förslaget i 7.13 att för viss sorts jakt eller jakt med vissa jaktmedel ska krävas att den som jagar ska ha genomgått en särskild utbildning enligt föreskrifter eller beslut med stöd av lagen samt att Naturvårdsverket ska kunna meddela föreskrifter om eller i beslut om jakt ange krav på utbildning. Att en jägare har rätt kunskap är viktigt av etiska skäl och för att undvika onödigt lidande för viltet.

8. Övriga ändringar som enbart berör förordningsnivån

WWF tillstyrker förslaget i 8.1 att de jakttider som regleras i författning ska samlas i viltförvaltningsförordningen, att översynen av jakttider ska omfatta jakttiderna samt uppräknade av viltarter och grupper av viltarter i viltförvaltningsförordningen. Den föreslagna regleringen samlar jakttiderna i förordningen vilket ger en tydligare och mer lättöverskådlig reglering.

WWF avstyrker förslaget i 8.1.1 att länsstyrelsen i beslut om populationsreglerande jakt på stora rovdjur ska kunna förkorta eller förlänga jakttiden med högst två dagar. WWF anser att sådana beslut bör fattas av Naturvårdsverket.

WWF tillstyrker förslaget i 8.3 om definition av vakt och smygjakt. WWF gör bedömningen att det kan leda till en tydligare reglering för den enskilde och på så vis större rättssäkerhet.

WWF avstyrker förslaget 8.4.1 om att Naturvårdsverkets roll att besluta om och få delegera möjligheten att besluta om skyddsjakt på stora rovdjur ska tas bort. WWF ser risker att den vetenskapliga och nationellt samordnade bedömningen försvagas. Naturvårdsverket har ett övergripande ansvar och expertis när det gäller att väga in både ekologiska, juridiska och internationella åtaganden. Om beslut om skyddsjakt flyttas bort från myndigheten kan det leda till mer splittrade och ojämna bedömningar mellan olika regioner. Det finns en risk att skyddet av stora rovdjur försvagas. Naturvårdsverket har i uppdrag att säkerställa att Sverige uppfyller kraven på gynnsam bevarandestatus enligt internationella regler. Om Naturvårdsverkets direkta inflytande över beslut minskar kan Naturvårdsverkets insyn försämrats och det bli svårare att snabbt ingripa om skyddsjakten blir för omfattande.

WWF tillstyrker förslagen i 8.5 som innebär ett förtydligande av regleringen om ingrepp i vilts bon och att ta eller förstöra vilda fåglars ägg. WWF anser att tydligare regelverk leder till större rättssäkerhet.

WWF tillstyrker förslagen i 8.6 gällande villkor i beslut om jakt, som bland annat innebär att en särskild bestämmelse ska reglera vilka villkor som ska anges i beslut om populationsreglerande jakt på unionsrättsligt skyddade viltarter och i beslut om skyddsjakt, forskningsjakt och jakt av naturvårdsskäl. WWF bedömer att förslaget innebär en mer lättöverskådlig reglering än den nuvarande.

WWF tillstyrker förslagen i 8.7 gällande anmälan av jaktresultat mm, samt förslagen i 8.8 om länsstyrelsens rapportering om jakt och jaktresultat. WWF ser positivt på att det föreslås finnas ett tydligt utpekat ansvar för jaktledaren att ansvara för anmälan till länsstyrelsen i vissa fall. Vidare anser WWF att det är lämpligt, som utredningen föreslår, att den som vid populationsreglerande jakt har dödat eller påskjutit björn, varg, järv eller lodjur ska ansvara för att det anmäls till länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom en timme. Förslaget innehåller också ett nytt krav på anmälan av jaktresultat, vilket är positivt då sådana uppgifter kan behövas vid rapportering enligt naturvårdsdirektiven. Vidare är det ändamålsenligt med en samlad reglering om länsstyrelsens skyldighet att rapportera uppgifter och beslut om jakt och jaktresultat när det gäller unionsrättsligt skyddade arter till Naturvårdsverket, då uppgifterna krävs för att Sverige ska kunna leva upp till kraven om rapportering enligt naturvårdsdirektiven.

WWF tillstyrker förslaget i 8.13 gällande Naturvårdsverkets möjlighet att i enskilda fall och genom föreskrifter ge undantag från förbudet att sätta ut vilt. Genom den föreslagna bestämmelsen förtydligas dagens reglering genom tydliga kriterier, vilket WWF ser som positivt både för enskilda och myndigheten.

WWF tillstyrker förslagen i 8.14 om förvaltningsplaner för vilt. Som vägledande dokument är förvaltningsplanerna viktiga och WWF delar utredningens bedömning att det bör införas en reglering av när en förvaltningsplan ska tas fram och uppdateras.

WWF tillstyrker även förslagen i 8.15 gällande rovdjursinventering. Bland annat föreslås att fjällräv borde ingå i rovdjursinventering, vilket WWF bedömer som relevant. Det föreslås också att möjligheten att använda olika inventeringsmetoder ska förbättras, vilket WWF bedömer kan gynna arbetet då det öppnar för att använda de metoder som idag och framöver visar sig ha bäst förankring i forskningen.

Slutligen i denna del tillstyrker WWF förslaget i 8.17 att termen jägarregistret ska användas istället för jaktkortsregistret och jägarexamensregistret, då det bättre stämmer överens med den faktiska hanteringen som sker.

9. Straffrättslig översyn

WWF delar utredningens bedömning i 9.6.1 att straffbestämmelsen för jaktbrott bör anges i viltförvaltningslagen med fullständiga beskrivningar och utan hänvisningar till andra bestämmelser, och WWF tillstyrker förslaget på reglering av jaktbrott med fängelse i straffskalan i 9.6.2. WWF bedömer att den föreslagna ordningen är tydligare och mer rättssäker.

Straffbestämmelsen för överträdelse av viltförvaltningslagen som inte ska kunna leda till fängelse föreslås i 9.6.3 utformas som ett blankettstraffbud. WWF tillstyrker förslaget. WWF delar utredningens bedömning att det sannolikt varken är möjligt eller lämpligt att beskriva samtliga överträdelse på bötesnivå, då lagstiftningen är detaljerad och kommer bestå av både lag- och förordningsnivå samt relativt omfattande föreskrifter på myndighetsnivå.

11. Överklagande

WWF tillstyrker förslaget i 11.3.1. att beslut enligt viltförvaltningslagen ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Den ordning som idag råder genom jaktlagen och jaktförordningen, med svårlästa bestämmelser med flertal undantag samt överklagandeförbud som strider mot Europakonventionen, är otydlig och rättsosäker. Den ordning som föreslås i utredningen torde vara mer lättillämpad och ligger mer i linje med Europakonventionens krav på rätt till domstolsprövning av myndighetsbeslut.

WWF tillstyrker förslaget i 11.3.2 att i viltförvaltningslagen skriva in miljöorganisationers rätt att överklaga domar och beslut. Organisationer har denna rätt genom Århuskonventionen men det bör tydligt framgå även i viltförvaltningslagen.

WWF avstryker förslaget i 11.3.3, om att frångå huvudregeln om litis pendens, det vill säga att beslut om populationsreglerande jakt på varg eller järv ska kunna ändras efter att beslutet har överklagats. Inventeringen, som vanligtvis görs efter att beslut om jakt fattats, kan till exempel visa att det finns färre djur än beräknat vid beslutstillfället eller att fördelningen av individer mellan revir ser annorlunda ut än man utgått från. Viss sådan information kan tas omhand i överklagandeprocessen, när det till exempel finns färre djur än beräknat. WWF ser därför risken att den föreslagna regleringen endast syftar till att ytterligare underlätta jakt på varg och järv. WWF gör bedömningen att det saknas tillräckliga skäl att frångå huvudregeln om litis pendens.

Vidare tillstyrker WWF förslagen i 11.4 och 11.5. WWF anser att det är rimligt att mål i allmän förvaltningsdomstol om fastställande av miniminivåer för stora rovdjur ska handläggas skyndsamt, i enlighet med förslaget i 11.4, samt att en myndighet ska få bestämma att dess beslut

enligt viltförvaltningslagen ska gälla omedelbart, även om det överklagas, i enlighet med utredningens förslag i 11.5.

12. Ett kompletterat sekretesskydd

WWF tillstyrker förslaget i 12.6. Utredningen föreslår en ny bestämmelse om att sekretess ska gälla hos en länsstyrelse för uppgift som hänför sig till register över områden som har registrerats för jakt på älg eller kronhjort, vilthägn, småviltsjakt på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen eller uppgift om jaktresultat som omfattas av anmälningsskyldigheten. Rätten att ta del av allmänna handlingar är grundlagsskyddad och får endast inskränkas om det är påkallat av hänsyn till vissa särskilt i lag angivna intressen. Det finns idag bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen som syftar till att motverka att vapen kommer till brottslig användning. Sekretess gäller till exempel för uppgifter hänförliga till vapenregistret och uppgifter hänförliga till jaktkortsregistret och jägarexamensregistret. WWF delar utredningens bedömning att det även behöver införas en bestämmelse som skyddar uppgifter om jägare, tillika ofta vapeninnehavare, hos länsstyrelsen.

13. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

WWF tillstyrker förslaget i 13.1. Förslaget innebär att den nya viltförvaltningslagen och viltförvaltningsförordningen samt relaterade följdändringar ska träda i kraft den 1 juli 2027. Hänsyn har tagits till när jaktåret inleds. WWF anser att detta är en rimlig bedömning och ser positivt på förslaget.

Vidare bedömer WWF att det är välgrundade förslag i 13.2 att beslut som fattats med stöd av jaktlagen eller jaktförordningen fortfarande ska gälla, att äldre föreskrifter fortfarande gäller för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet, samt att äldre föreskrifter ska gälla i frågan om överträdelse som skett före ikraftträdandet. WWF tillstyrker förslagen.

För Världsnaturfonden WWF

Gustaf Lind
Generalsekreterare

Anna Sandström
Senior miljöjurist